

La darrera edició del Premi Llibres Anagrama va guardonar la novel·la d'Anna Ballbona «No soc aquí», el recorregut vital d'una jove que se sent estranya en el seu petit món i necessita descobrir què hi ha més enllà de la casa i el barri encaixonat entre autopistes on viu i ha crescut. Tot i el confinament, l'autora vallesana és del parer que els lectors han donat una lliçó per la seva fidelitat. Per **Toni Mata i Riu**

ALBERT BENZEKRY/ACN

Anna Ballbona va obtenir el guardó dotat amb sis mil euros i la publicació de l'obra a l'editorial Anagrama

Anna Ballbona

ESCRITORA, GUANYADORA DEL PREMI LLIBRES ANAGRAMA DE NOVEL·LA PER «NO SOC AQUÍ»

«ENSENYO EL GRINYOL DE SENTIR-TE FORA DE LLOC»

«Una cosa bona que ha passat durant el confinament», afirma l'escriptora Anna Ballbona (Montmeló, 1980), «és que hem vist que hi ha una comunitat lectora compromesa». Guanyadora del Premi Llibres Anagrama de novel·la per l'obra «No soc aquí», l'autora de «Joyce i les gallines» reconeix que tenir el llibre a les mans i veure com quedava estroncada la promoció amb les llibreries tancades li va fer pensar que potser, tot plegat, «era irreal». Són la cara i la creu d'uns mesos estranys en els quals els lectors han alçat la mà per fer saber que encara hi eren. Amb «No soc aquí», Ballbona ens presenta la trajectòria vital de la Mia, una noia que surt del seu petit món per explorar què hi ha allà fora.

❑ Què batega en l'origen de la novel·la?
 ❑ Volia explicar l'estranyesa que pot tenir algú cap als seus orígens. La Mia, de petita, pensa que és adoptada perquè hi ha poques fotos de quan era petita, i el seu món, els pares, el barri, li sembla estrambòtic.
 ❑ Un procés d'incomprensió cap a allò que la Mia és?
 ❑ Tenia ganes d'ensenyar el grinyol: a vegades passa que algú es pot sentir extraterrestre en el context on ha nascut, fora de l'espai-temps, del corrent. Ella és d'un món de pagès ple de contrastos: formes antigues en un espai envoltat d'autopistes i polígons. I amb aquesta idea de l'estra-

ANAGRAMA. 18,90 EUROS. 224 PÀGINES

nyesa, la Mia va fent el seu camí vital.
 ❑ La protagonista és una dona d'avui?
 ❑ Nascuda als anys 70, la primera de la seva família que va a la universitat. Però ella té consciència de desclassament, se sent diferent d'algú que té uns pares que exerceixen professions liberals. No obstant això, la Mia emprèn un recorregut per domar l'estranyesa i fa el que fa gràcies, en part, al món del que ve.
 ❑ Per què?
 ❑ Ella sent aquest món com un món molt petit, on hi ha unes fronteres molt marcades, un món que funciona a partir de quatre elements molt bàsics, i té la necessitat de sortir i conèixer què hi ha allà fora. Se'n va d'Erasmus a París perquè mai ha anat enlloc, i aquesta experiència la fa estar més agraïda al seu petit món, el barri, la casa vella, l'allà davant, l'aquí al costat, les ovelles, les cabres, l'Home d'Allà Dalt... Veu que el món és molt més complex.
 ❑ Existeixen aquests mons tan petits, avui en dia?

❑ Hi ha un punt de necessitat existencial, de sentir-se fora de lloc. Això passa fins i tot en les millors famílies. En el cas de la meua novel·la és molt marcat, he dibuixat un espai concret, un punt irreal. La gent volta, avui en dia, però he volgut explicar aquesta idea de sentir-se fora de lloc i a destemps, i això passa de maneres diferents. La Mia parla de la idea de no voler perdre's cap festa, i això també forma part de l'estranyesa. Per a ella, això veu condicionat pel lloc tan particular on ha nascut.
 ❑ Aquest petit món de la Mia no té nom però el lector el pot imaginar a la vora de la gran ciutat, Barcelona. Ha hagut de foragitar els tèmics de la perifèria?
 ❑ Una tria molt important a l'hora de fer la novel·la va ser la creació literària del barri on viu la Mia. Un lloc sense nom, no es pot identificar amb cap lloc en concret, perquè encara que t'inspiris en llocs que coneguis pots donar-los un caire mític i que entrin per la força narrativa, per la descripció de les particularitats de l'indret. He volgut fer caure els clics dels llocs concrets de la perifèria de Barcelona o de París, allà on la Mia va fer la seva veritable descoberta. Però no m'interessava fer una novel·la documental, ni perpetuar tòpics que condicionin la lectura.
 ❑ Abans ha esmentat l'Home d'Allà Dalt, un singular personatge de la novel·la que viu i passa consulta a Berga. Quina funció té aquest secundari?
 ❑ Em serveix de moltes coses perquè tota

«Amb aquesta novel·la vull explicar l'estranyesa que sent algú cap als seus orígens perquè el lloc i la família que l'envolten li semblen estrambòtics»
 «Hi ha un món que se'n va d'un moment a l'altre, víctima d'un corró que ha funcionat a tot drap contra llengües, mentalitats i costums»

la família passa a veure'l i així es veu com és cadascú. També li he adjudicat el punt del saber popular, molt de pagès, de creure en allò que no es veu. Aquest personatge és un oracle familiar que ajuda la Mia i els seus parents a tirar endavant. Tots necessitem aquests punts d'ancoratge per tirar endavant, i l'Home d'Allà Dalt ho és per a la Mia, a qui li diu que té un do, que serveix per a alguna cosa i l'ha de seguir.
 ❑ Hi ha en la novel·la una aroma d'història crepuscular, d'un món que desapareix per sempre.
 ❑ Hi és, tot i que no me n'he adonat fins després. En el mateix gest de retratar un món hi ha la consciència mig inconscient de saber que és un món que se'n va. I segurament se'n va sense que l'haguem conegut gaire, un món arraconat i menystingut perquè les transformacions urbanístiques han estat un corró que ha funcionat a tot drap contra llengües, mentalitats i costums. Hi ha unes històries que marxen i, en un moment, fos en negre i ja s'han esfumat.
 ❑ El personatge de la Mia és una figura omnipresent a la novel·la. El va haver de pensar molt?
 ❑ Sí, és una novel·la molt regirada, molt revisada, de passar el ribot, llimant tot allò que no hi havia de ser. Per primer cop, he assumit la primera persona, i això em va comportar molta feina, perquè calia fer un recorregut psicològic versemblant, i havia de mirar molt què feia dir i feia fer a la Mia.
 ❑ «No soc aquí» també ens planteja una reflexió sobre la maternitat.
 ❑ És una idea que travessa tota la novel·la. Recordo converses amb la meua àvia materna i la meua mare. La Mia escriu i assumeix la seva veu, la seva estranyesa, i serveix per ensenyar la idea que tothom es fa del que és l'herència que reps, què en fas, què deixes, què dones als altres, que perpetues, què contribueixes a seleccionar.
 ❑ La vida és anar saltant tanques?
 ❑ Aprendre una mica de tot i fer el teu camí. És l'aprenentatge de triar el teu camí per difícil que a vegades sigui. No tothom ha nascut al seu lloc, hi ha coses que no són fàcils per a ningú, però per a alguns són més difícils. I, per sobre de tot, davant de les tanques que et trobes a la vida, cal tenir valentia i imaginació.
 ❑ A través de la Mia, per tant, ens explica la història de creixement i recerca personal que tots hem de protagonitzar en algun moment o altre del trànsit cap a la vida adulta.
 ❑ Hi ha la voluntat de parlar del fet que cal ampliar la mirada en aquelles coses que ens resulten poc lògiques, i no jutjant-les, perquè si ho jutges tot, poques coses pots imaginar. Els dubtes de la Mia, que són cruïlles vitals, els pot tenir qualsevol persona. I no s'han de jutjar.